

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНІ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО

Факультет будівництва та архітектури
Кафедра архітектури

**КОНЦЕПТУАЛЬНЕ АРХІТЕКТУРНЕ
ПРОЕКТУВАННЯ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

*до розробки курсової роботи на тему:
"Туристична база на 100 місць"
для студентів РВО «Магістр»
спеціальності G “Архітектура та містобудування”*

рівень вищої освіти

другий (магістерський)

галузь знань

G «Інженерія , виробництво та будівництво»

спеціальність

G 17 «Архітектура та містобудування»

освітня програма

Архітектура та містобудування

2025 рік

Рекомендовано до друку
методичною комісією факультету
будівництва та архітектури
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Укладачі: *кандидат архітектури Степанюк А.В.,
кандидат технічних наук, доцент Савчак Н.С.,
доктор мистецтвознавства, професор Кюнцлі Р.В.*

Відповідальний за випуск: *професор Кюнцлі Р.В.*

Рецензенти: *Габрель М.М., доктор технічних наук,
професор, зав. кафедри архітектурного проєктування інституту
архітектури НУ “Львівська політехніка”*

Гнідець Р.Б., кандидат архітектури, доцент інституту архітектури НУ
“Львівська політехніка”

ВСТУП

Сьогодні наша держава поривається до створення найкращих умов для організації відпочинку, оздоровлення і профілактичного лікування людей, що забезпечується на основі раціонального використання цінних курортно-рекреаційних ресурсів різних регіонів України, покращання функціональних, архітектурних і художньо-естетичних властивостей забудови цих регіонів, підвищення якості обслуговування.

З розбудовою української державності постало питання про відродження курортно-рекреаційних районів. На сучасному етапі освоєння цих районів дає можливість швидкому розвитку туризму, для якого властиве постійне збільшення поїздок з метою відпочинку та оздоровлення у поєднанні із пізнавальними цілями. Велику увагу приділяють покращанню архітектурно-композиційних і художньо-естетичних властивостей забудови, раціональному використанню територіальних і рекреаційних ресурсів, формуванню рекреаційного середовища.

Одним із засобів активного відпочинку людей є туризм - піші та лижні мандрівки визначеними маршрутами, плавання по річкам і озерам на байдарках і човнах та інші види спортивних мандрівок. Для організації масового туризму створюються спеціалізовані заклади відпочинку – будинки і пансіонати відпочинку, курортні готелі, містечка відпочинку літнього типу, туристичні бази і готелі, мотелі, кемпінги, ротелі тощо. Ці об'єкти повинні відповідати сучасним вимогам і технологіям при будівництві та експлуатації, а також задовольняти зростаючі естетично-художні смаки, створити нову сучасну архітектуру.

Мета курсового проекту – ознайомлення студентів з основними принципами проектування спеціалізованих закладів відпочинку, специфікою організаційної структури туристичних баз відпочинку, вимогами до генерального плану, об'ємно-просторовими і конструктивними вирішеннями будівель і традиціями в організації їх простору і ландшафту.

Дані методичні рекомендації розроблені відповідно до чинної програми з дисципліни "Концептуальне архітектурне проектування" за спеціальністю 191 "Архітектура та містобудування". Вони допоможуть при виконанні курсового проекту на тему "*Туристична база на 100 місць*".

1. КУРОРТНО-РЕКРЕАЦІЙНА СФЕРА

Проблема необхідності організації відпочинку за містом виникла у зв'язку з погіршенням санітарно-гігієнічних умов у містах. У зв'язку з цим будуються спеціальні автодороги для зв'язку великих міст із заміськими зонами відпочинку, заправочні станції, паркінги, ремонтні майстерні, мотелі, готелі, ресторани тощо. Існують різні види курортно-рекреаційної діяльності і туризму: стаціонарний відпочинок, який організовується у парках, відпочинок у морських прибережних зонах і відпочинок в умовах ландшафту сільської природи.

В Україні розвитку курортно-рекреаційної сфери і туризму сприяють політичні, економічні і соціальні зміни, в результаті яких відпочинок, оздоровлення і туризм розвивається швидкими темпами і набуває масового та міжнародного характеру.

В сучасних умовах мандрівки з метою відпочинку та оздоровлення поєднуються з пізнавальними цілями. Масовість у розвитку курортно-рекреаційної діяльності і туризму сприяє виникненню нової самостійної галузі господарства.

Перспективний розвиток туристично-рекреаційної діяльності пов'язаний з проблемою розвитку і розміщенням виробничих сил, розселенням, резервуванням цінних курортно-рекреаційних територій, формуванням курортно-рекреаційних систем.

Курортно-рекреаційний район – це територія, яка володіє курортно-рекреаційними ресурсами для організації відпочинку, оздоровлення і включає в себе мінеральні джерела, лікувальні грязі, пляжі, сприятливі природно-кліматичні умови і ландшафт. У курортному районному плануванні визначаються перспективи розвитку цих районів на основі раціонального використання територіальних, курортологічних, рекреаційних і трудових ресурсів району, виявлення потенційних курортно-рекреаційних можливостей, профілю району, форм і видів рекреаційної діяльності. На цій стадії визначають планувальну структуру курортно-рекреаційного району, вирішують питання формування зв'язків системи культурно-побутового обслуговування, формування систем розселення, організації комунально-складського господарства і меж курортно-рекреаційних зон.

Курортно-рекреаційний комплекс – це група закладів з єдиною архітектурно-планувальною і просторовою організацією, яка заснована на загальній системі культурно-побутового обслуговування, транспортних і пішохідних зв'язків, озеленення та інженерного обладнання. Курортно-рекреаційні комплекси класифікуються за функціональним призначенням, географічним місцем положенням, часом експлуатації, місткістю і складом закладів.

Ареали туризму – це система населених місць у районі розміщення комплексу відпочинку, який володіє наявністю об'єктів притягування

туристів, складає основу формування планувальної структури ареала туризму. Вона включає в себе історичні міста, пам'ятки природи, історії, археології, архітектури та інше, які знаходяться у межах одноденної екскурсії від комплексу відпочинку.

Заклади туризму – це туристичні бази і готелі, мотелі, кемпінги і ротелі.

Туристична база – це відносно невеликі будівлі, які розраховані на одночасне перебування від 50 до 100 відпочивальників. Переважно її розміщують у важкодоступних місцях: у горах, на берегах озер і річок – подалі від залізниць і магістральних автодоріг.

Мотель – це заклад для відпочинку автотуристів цілорічної або змішаної експлуатації з високим рівнем готельного обслуговування і повним комплексом технічного обслуговування автотранспортних засобів.

Кемпінг – це заклад сезонної експлуатації для відпочинку автотуристів зі спрощеним комплексом всіх видів культурно-побутового обслуговування. На його території розміщують будиночки літнього типу, наметові містечка, автостоянки, об'єкти громадського харчування і технічного обслуговування автомобілів.

Ротель – це заклад сезонної експлуатації для відпочинку автотуристів, які мандрують на автомобілях з трейлерами. У ротелі передбачають тільки обладнану територію з виділенням проїздів і місць для встановлення автомобілів з трейлерами, всі обслуговуючі приміщення і споруди розміщують в будиночках полегшеного типу або у спеціальних автопричепних будках.

2. МІСТОБУДІВЕЛЬНА СИТУАЦІЯ

Одне з головних завдань, яке мають вирішити студенти на даному етапі проектування турбази – це вибір ділянки під будівництво. Тому важливо при виборі місця під забудову турбази правильно дати архітектурно-ландшафтну оцінку і функціональну організацію території, ознайомитись з критеріями оцінки туристичних ресурсів рекреаційних просторів і методами планувальної організації ареалів туризму різного рангу, врахувати існуючу побутово-обслуговуючу, соціально-культурну і транспортну інфраструктуру, проаналізувати проекти та існуючі формування ареалів туризму в країнах, які спеціалізуються на розвиткові місць відпочинку і туризму.

Територію під будівництво туристичної бази вибирають переважно в горах, поблизу мальовничих скель, на берегах річок і озер, неподалік водопадів, подалі від залізниць і магістральних автодоріг. Мальовнича місцевість, складний рельєф відкривають великі можливості для того, щоби передати найбільш виразний зв'язок об'ємно-просторової структури будівлі з навколишнім середовищем.

Передбачається конкретна ситуація в межах сільського поселення (на територіях земель рекреаційного призначення), М 1 : 2000.

3. ГЕНЕРАЛЬНИЙ ПЛАН

Генеральний план території подається в М 1 : 500.

Площа земельної ділянки для туристичної бази визначається з розрахунку 100 м² на 1 місце.

За функціональним зонуванням територію турбази ділять на зони:

- зона основної забудови (будинки і споруди з приміщеннями: спальними, культурно-масового обслуговування і харчування);
- відкриті майданчики для культурно-масового обслуговування і спортивних ігор;
- господарська зона (склади і навіси, овочесховище, гараж та інші господарські будівлі і майданчики).

Між зонами слід передбачати захисні смуги зелених насаджень шириною не менше 25м.

Система транспортних і пішохідних зв'язків розробляється згідно з генеральним планом району і складається з під'їздних доріг, проїздів, пішохідних алей, доріжок і обладнання вертикального транспорту (канатні дороги, ліфти тощо).

Слід передбачати ізоляцію ділянок забудови від впливу інтенсивного руху транспорту, а також уникати пересічення шляхів руху транспорту і пішоходів.

Пішохідні зв'язки організовують у вигляді пішохідних доріг, бульварів, алей і доріжок для прогулянок, які створюють єдину систему. Пішохідні алеї прокладають з врахуванням результатів естетичної оцінки ландшафту і створення майданчиків для огляду далеких планів і видів цінних ландшафтів.

Система зелених насаджень туристичної бази є частиною загального вирішення ландшафту курортно-рекреаційного району.

Паркова зона – це один з головних елементів планування комплексу відпочинку та організації зелених насаджень, служить місцем організації рухливого і тихого відпочинку. Така зона, яка має пейзажний характер, може складатись з елементів регулярності в поєднанні з вільним трасуванням пішохідних алей і доріжок для прогулянок.

Територія паркової зони розподіляється так:

- зелені насадження.....- 70 %;
- дороги і майданчики для відпочинку.....- 15 %;
- спортивне обладнання.....- 10 %;
- споруди культурно-масового призначення... - 5 %.

Площу зелених насаджень загального користування можна приймати з розрахунку 85...90 м² на 1 відпочивальника.

Зелені насадження служать місцем для короткочасного відпочинку, верхової їзди, розміщення спортивних майданчиків, плавального басейну, літнього кінотеатру, майданчика для танців тощо.

У забудову ділянки туристичної бази на 100 місць входять наступні будівлі і споруди :

- основні будівлі (блоки) турбази;
- будинок сторожа;
- дизельна котельня;
- трансформаторна підстанція;
- допоміжні господарські споруди (склади, навіси, овочесховище, гараж тощо).

На літній період допускається передбачати місце для встановлення наметів. Проміжки між ними повинні бути не менше 2,5м.

На ділянці, якщо дозволяє рельєф, необхідно передбачити майданчики для занять з фізичної культури. Розміри спортивних майданчиків наведені у табл.1.

Таблиця 1 – Склад і розміри спортивних майданчиків

Призначення спортивних майданчиків	Розміри	
	ширина	довжина
Для баскетболу	18	34
Для волейболу	15	24
Тенісний корт	18	36

Примітка. Розміри майданчиків дані в межах огороження.

На території турбази передбачаються два заїзди, в тому числі один у господарську зону.

Відкриту стоянку для автомобілів слід приймати із розрахунку один легковий автомобіль на 10 – 15 відпочивальників (при нормі площі на 1 авто – 25 м²).

Санітарні розриви до будівлі турбази на 100 місць повинні бути не менше:

- від відкритих спортивних майданчиків і споруд... - 50 м;
- від господарської зони.....-100 м;
- від автостоянки.....- 25 м.

Вибрана ділянка для будівництва туристичної бази повинна задовольняти санітарно-гігієнічні вимоги і по можливості розміщуватись поблизу водоймищ, зелених масивів, джерел водо- і енергопостачання, а також мати зручний спуск каналізаційних вод.

Проектом генерального плану туристичної бази студенти мають вирішити забудову і благоустрій території, а саме:

- виконати під'їзд, підхід і пішохідні зв'язки між основними будівлями (блоками) турбази та іншими будинками і спорудами;
- навколо будівель запроектувати відмостку, при всіх входах ганки; озеленення та огороження території.

Весь благоустрій виконується із сучасних довговічних і природних місцевих матеріалів, які мають підкреслити місцевий колорит і народні традиції (природний камінь, дерево, зелені насадження тощо).

4. АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВЕ ВИРИШЕННЯ

Студентам необхідно запроектувати об'єкт зони відпочинку і туризму – *туристичну базу на 100 місць*, - враховуючи традиційне об'ємно-планувальне вирішення такого типу будівель і споруд для зони Карпат.

Архітектура туристичної бази (комплексу) має відповідати своєму призначенню. Архітектурно-конструктивній і планувальній структурі властива простота вирішення, яка має особливе значення при застосуванні традиційних місцевих матеріалів, таких як черепиця, солома, камінь, дерево та ін.

Особливу увагу слід звернути на пошук архітектурної виразності будівлі, створити активний домінантний за структурою і композицією вигляд сучасної турбази. При цьому, слід доцільно й творчо використати традиційні методи, які притаманні народному зодчеству в даному районі будівництва.

Перед початком проектування турбази студентам важливо нагадати основні особливості і специфіку курортно-рекреаційних комплексів, архітектурно-просторову композицію забудови, їх архітектурно-художнє і конструктивне вирішення.

Специфіка рекреаційного середовища обумовлена особливим характером діяльності людини: відпочинок, оздоровлення, знайомство з мистецтвом, культурою, історією, національними традиціями і природними краєвидами місцевості.

Архітектурно-просторова композиція забудови туристичного комплексу передбачає зовнішній та внутрішній огляд будівель і споруд турбази. Внутрішній простір створюється на основі принципів і закономірностей побудови єдиного архітектурного ансамблю. Зовнішній вигляд залежить від умов сприйняття забудови турбази з нижніх і верхніх терас ландшафту місцевості. Крім цього, в композицію вводяться елементи так званого п'ятого фасаду (дахи будівель і споруд турбази, горизонтальні площини будівель), у різних ракурсах дворові і бокові фасади, але при цьому слід дотримуватись масштабності окремих елементів дахів,

відповідності їх кольорового і тонального вирішення єдиному задуму планувальної організації комплексу відпочинку. У плануванні і забудові туристичних комплексів широко використовують особливості природного оточення, традиції народної архітектури, історичний характер населених місць.

Широке поширення в практиці забудови таких комплексів отримало використання традицій народної архітектури. У формуванні архітектурного образу використовують мотиви народного житла, вітрових і водяних млинів, сторожових веж, замків тощо. Забудова будиночками типу бунгало з врахуванням рельєфу гірських районів опирається на традиції історично складених поселень таких районів. Прикладом такого прийому може служити комплекс «Русалка» (Болгарія), де прийоми забудови виконані на принципі історичних поселень з використанням будинків типу бунгало, які мальовничо розміщені в природному ландшафті.

При виборі прийомів забудови малоповерховими будівлями особливу увагу слід звернути на характер рельєфу, формування їх просторової організації окремими групами з використанням терас. Забудова повинна мати парковий характер з вільним прокладанням пішохідних алей, влаштуванням серпантинів, пандусів, сходів тощо. При розміщенні груп будівель необхідно максимально зберегти найбільш привабливі елементи дикої природи, групи дерев та ін.

У цілому прийоми забудови, які характеризують формування архітектурно-просторової композиції курортно-рекреаційних комплексів, можуть бути зведені до таких типів, як централізована, блокована і павільйонна системи. Централізована система характеризується розміщенням різних груп закладів в одному архітектурному об'ємі. Наприклад, готелі і ресторан утворюють єдину будівлю. Блокована система – це група будівель, які об'єднані крутими переходами (коридорами). Павільйонна система – група окремо поставлених будівель.

Архітектура будівель турбази повинна відповісти природному оточенню. Своєрідним прикладом поєднання архітектури з природою є будинок відпочинку «Валдай». Пластично скомпоновані будинки невеликої кількості поверхів, які розміщені серед сосен, органічно вписалися у природне середовище. Комплекс розкритий в бік Валдайського озера. У склад будинку відпочинку разом зі спальними корпусами та їдальнєю включені зали для танців, плавання і спорту. Особливістю цього об'єкта є можливість зміни місткості номерного фонду: у зимовий період тут можуть відпочивати 300, а літом – 500 осіб. Своєрідному природному середовищу Кавказу відповідає мальовнича архітектурно-просторова композиція будинку відпочинку «Голубая бухта».

Особливістю сучасного туризму є зростання різноманітних його форм: поряд з традиційним оздоровлювальним розвиваються різні форми спортивного і пізнавального туризму.

Територія Прикарпаття, завдяки своїм природно-кліматичним умовам, значній кількості пам'яток історії, археології та архітектури викликає підвищений інтерес у туристів. Діюча мережа турбаз не в змозі обслугувати всіх бажаючих ознайомитися з природою і культурою краю. Тому одним із шляхів розширення мережі турбаз є використання під туристичні заклади пам'яток архітектури.

Пристосовуючи старовинні об'єкти під туристичні бази, необхідно забезпечити правильний функціональний взаємозв'язок різних груп приміщень, благоустрій, виходячи із сучасних запитів суспільства та умови максимального збереження історико-архітектурного обличчя пам'ятки. Оптимально відповідають умовам організації турбаз замки у селах Свірж, Старе Село, містах Золочів, Жовква, фортеця у Хотині, монастирі в Олесько, Городенці, Маняві, Самборі, Підкамені та ін. Як приклади, можуть бути наведені проекти пристосування під турбазу замку XV ст. в с. Свірж, монастиря капуцинів XVIII ст. в м. Олесько і монастиря XVIII ст. в м. Городенка.

Дані проекти передбачають максимальне збереження екстер'єрів пам'яток архітектури, незначного перепланування інтер'єрів, категорично виключають прибудови до об'єктів і значно здешевлюють будівництво туристичних закладів.

5. ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ВИРІШЕННЯ ТУРБАЗИ

При розробці проекту слід передбачити функціональне зонування будівлі, тобто умовний поділ на частини, які складаються з приміщень, що об'єднані взаємопов'язаними процесами. У будівлі турбази можна виділити такі зони:

- приймально-адміністративна;
- харчування;
- культурно-побутово-спортивна;
- житлова (відпочинкова).

Групи спальних приміщень, блоки харчування і культурно-побутово-спортивні повинні розміщуватись у наземних поверхах. Гардеробні, кімнати персоналу, санітарні вузли, адміністративні і господарські приміщення дозволяється розміщувати у цокольному поверсі, а душові і санітарні вузли для персоналу, кладові і венткамери - в підвалах. Необхідно відмітити, що вестибюль і холи, як і коридори та сходові клітки, відносяться до групи комунікаційних приміщень, які служать для зв'язку між зонами і приміщеннями.

При розробці планів поверхів необхідно врахувати такі умови:

- будинок повинен мати два входи (виходи) - головний і допоміжний (екстренний) у зоні спальних приміщень; входи повинні бути спроектовані через тамбури глибиною не менше 1,4 м і шириною, рівною ширині дверей плюс 60 см.;
- повинен бути забезпечений зручний зв'язок між всіма планувальними зонами;
- вентиляційні та охолоджувальні камери з машинними відділеннями чи бойлерні з помпами, а також кухню (гарячий цех) і комору для овочів не дозволяється розміщувати під спальними приміщеннями чи суміжно з ними;
- в культурно-побутово-спортивній зоні слід передбачити чоловічий і жіночий санвузли з влаштуванням кімнат для вмивання;
- у зоні житлових (спальних) кімнат повинно бути два санвузли, а також чоловіча і жіноча душова з двома душовими ріжками у кожному відсіку на поверхні.

Коридори турбази повинні мати природне освітлення. Довжина коридору, який освітлюється природним світлом з одного торця, не повинна бути більша 20 метрів. Ширину коридорів слід приймати 1,4 – 1,6 м, внутрішні сходи – двомаршеві (з маршами паралельними, розміщеними під кутом 90⁰ і прямолінійним розміщенням маршрутів) і, при цьому, мати ширину маршів у межах 0,9 – 1,2 м. У всіх випадках ширина площастих сходової клітки не повинна бути меншою ширини маршів. Кількість сходинок в одному марші сходів повинна бути не менше – 3 і не більше – 16.

Турбаза може бути запроектована в один, два чи в три поверхні. Висота поверхні (від підлоги до підлоги) може бути прийнята:

- для спальних кімнат, кімнат інструкторів, кладових спортивного інвентарю – 3,0-3,3 м.;
- для вестибюля, їдальні, холу – 3,6-4,2 м.;
- для коридорів, переходів та інших допоміжних приміщень не менше 2,4 м до низу виступаючих конструкцій.

Орієнтацію вікон спальних кімнат приймають у всіх кліматичних районах на Пд, ПдСх і Сх. В окремих випадках допускається орієнтація вікон на ПдЗх. Вікна кухні орієнтуються на Пн, ПнСх і ПнЗх. Орієнтація всіх інших вікон не регламентується.

Схеми побудови житлової зони мають *коридорну*, *галерейну* чи *односекційну структуру*, які забезпечують зручний зв'язок номерів з приміщеннями обслуговування і громадського користування.

Більшість спальних приміщень (номерів) в турбазах – однокімнатні. Номери бувають одно-, дво-, три- і чотирикімнатні. Більшість – двомісні

номери. Норму житлової площі приймають 3 м^2 на 1 людину, але з метою уніфікації площа всіх спальних приміщень складає $9, 12 \text{ i } 15 \text{ м}^2$. У чотиримісних номерах ліжка можуть бути розміщені на двох рівнях, з цих міркувань всі номери на три і чотири особи можуть мати однакову площу – 15 м^2 . У склад номера входять ***житлова кімната, передпокій і санітарний вузол.*** Передпокій проектують з мінімальною площею і обладнують вбудованими шафами для зберігання верхнього одягу. Мінімальна ширина передпокою – $1,05\text{м}$. Санвузли проектують суміщеними. Габарити номерів обумовлені нормами проектування. Оптимальна ширина (в осях) складає – $3,3\text{-}3,6\text{м}$.

Окрім номерів на житлових поверхах розміщують обслуговувальні приміщення, конструктивно-планувальні габарити яких співпадають з габаритами житлових приміщень: *кімнати чергового персоналу, кладові чистої і брудної білизни, приміщення інвентарю для прибирання, кімнати чищення і прасування одягу*. Якщо номери обладнані тільки вмивальником, то в цьому випадку влаштовують загальні санітарні вузли і душові кімнати на поверхах. Кількість санітарних приладів у загальних санвузлах слід приймати із розрахунку кількості місць в номерах, які не мають відповідного обладнання: у жіночих – 1 унітаз і 1 вмивальник на 12 жінок, 1 кабіна особистої гігієни на 50 жінок; у чоловічих – 1 унітаз і 1 пісуар на 18 чоловіків, 1 вмивальник на 25 чоловік; в душових – 1 душовий ріжок на 20 осіб.

Хол для вечірнього відпочинку розміщують поблизу сходової клітки між спальною зоною і приміщеннями громадського призначення. Його обладнують меблями для відпочинку, теле- відеоапаратурою і барною стійкою (площа до 50 м^2).

Композиція вестибюлю відповідно до загального вирішення будівлі може бути *центричною, фронтальною чи глибинною*, але у всіх випадках в ньому передбачають зону відпочинку, зустрічей чи почекання. Ця зона виділена меблями, озелененням, відмітками рівня підлоги чи іншими засобами і розміщується збоку від основних шляхів переміщення по вестибюлю.

Група приміщень харчоблоку включає: *торговий зал їдальні, виробничі приміщення, вхідну групу, адміністративно-побутові приміщення персоналу і кладові*.

Група приміщень культурно-масового і розважального характеру передбачає в туристичних комплексах такі приміщення: *зали універсального призначення, для танців, дискотеки, бібліотеки, більярдні, кегельбани, ігрових автоматів, настільного тенісу тощо*. Як правило, у більшості випадків передбачають тільки деякі з них, але при цьому доцільно влаштовувати зал багатоцільового призначення з перегородками, які легко трансформуються.

Група приміщень спортивно-оздоровчого призначення: *плавальні чи купальні басейни (відкриті або закриті), спортивний (тренажерний) зал,*

сауна, приміщення для масажу і медичного обслуговування, а також спортивні майданчики на території турбази.

Технічні приміщення включають камери кондиціонування, помпи пожежного і господарського водопостачання, венткамери, приміщення електрообладнання, опалення і горячого водопостачання.

6. СКЛАД ТА ПЛОЩІ ПРИМІЩЕНЬ

Склад і площі приміщень туристичної бази належить приймати за таблицею 2.

Таблиця 2 – Склад і площі приміщень турбази (на 100 місць)

№ п/п	Приміщення	Площа (не менше), m^2	Примітки
1	2	3	4
I. ПРИЙМАЛЬНО-АДМІНІСТРАТИВНА ГРУПА			
1	Вестибюль з реєстратурою, адміністратором і відділенням зв'язку	50	
2	Кладова для зберігання туристичного інвентарю	30	
3	Нартосховище	12-16	
4	Кладова спортивнівентарю	10-18	
5	Кімната інструкторів	18	
6	Медичний пункт	12	
7	Ізолятор на 1 ліжко	20	Передпокій – 4, Палата – 7, Санвузол – 3, Місце чергової санітарки – 6.
8	Кабінет директора	18	
9	Кімната для бухгалтерії, каси і канцелярії	18	
10	Комора чистої білизни	4	
11	Комора брудної білизни	4	
12	Комора господарського інвентарю	4	
13	Чоловічий туалет з вмивальником	5	
14	Жіночий туалет з вмивальником	5	
II. КУЛЬТУРНО-МАСОВА І СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧА ГРУПА			
1	Бібліотека	25	
2	Відеозал	30	
3	Більярдна	90	
4	Кегельбан	30-60	
5	Зал ігорних автоматів	12-24	При вестибюлі або холі

1	2	3	4
6	Купальний басейн	60-120	Індивідуальний або зблокований
7	Лазня типу «сауна»	За вибором студента	Індивідуальна або зблокована
8	Універсальний зал	За вибором студента, згідно з нормами	Індивідуальний або зблокований

III. ЖИТЛОВА ГРУПА

1	Хол для вечірнього відпочинку	60	
2	Номер люкс	Згідно з нормами	Двокімнатний
3	Номер одномісний		
4	Номер двомісний		
5	Номер тримісний		
6	Номер чотиримісний		
7	Приміщення для сушіння одягу	8	
8	Приміщення для чистки і прасування одягу	8	
9	Чоловіча кімната з вмивальниками	6	
10	Жіноча кімната з вмивальниками	6	
11	Чоловіча і жіноча душові і санвузли у зоні нічного відпочинку	13x2=26	
12	Кабіна особистої гігієни жінки	6	При жіночому санвузлі

IV. ЗОНА ХАРЧУВАННЯ (ХАРЧОБЛОК)

1	Обідній зал на 50 посадочних місць	90	1,68 м ² на 1 місце в залі
2	Вестибюль з санвузлами	25	Санвузли згідно норм
3	Кухня – гарячий цех	42	
4	М'ясо-рибний цех	16	
5	Цех холодних блюд	12	
6	Овочевий цех	12	
7	Комора сухих продуктів	12	
8	Комора овочів і фруктів	8	
9	Мийна столового і кухонного посуду	16+6=22	
10	Холодильна камера з фреоном	10+2=12	
11	Холодильна камера для відходів	2	
12	Комірка білизни	6	
13	Тарна і розпаковочна	12(8+4)	
14	Кімната шеф-кухаря	12	
15	Кімната персоналу, гардеробна, душова і санвузли для персоналу	32 (9+12+6+5)	
16	Кафе-бар	30-60	

V. ГРУПА ГОСПОДАРСЬКИХ ПРИМІЩЕНЬ

1	Приміщення сортування брудної білизни	8	
2	Приміщення для чистої білизни	10	

1	2	3	4
3	Пralльня	10-18	
4	Приміщення для сушіння, чищення і прасування білизни	12-18	
5	Майстерня для ремонту обладнання	20	
6	Кімната персоналу	9	
7	Гардеробна, душова і санвузол для персоналу	За розрахунком	
8	Господарський склад	20	Індивідуальний або зблокований
9	Овочесховище	50	Індивідуальне або в підвалі
10	Приміщення або елінг для човнів і байдарок (при наявності озера або річки)	50	Індивідуальне, окремостояче
VI. ТЕХНІЧНІ ПРИМІЩЕННЯ			
1	Венткамери	54(18x3)	
2	Тепловий пункт	25	
3	Електрощитова	12	

7. АРХІТЕКТУРНО-КОНСТРУКТИВНІ ВИРІШЕННЯ

Вибір конструктивної системи залежить від композиції будівлі, її планувального вирішення (розміру конструктивних прогонів), наявності будівельної бази та матеріалів.

Рівень сучасної будівельної техніки дозволяє застосовувати будь-які конструктивні рішення (монолітний та збірний залізобетон, металеві і залізобетонні каркаси, структурні металеві конструкції покриття, оболонки, складки, ванти та ін.). Залежно від ступеня урбанізації району будівництва і потужності будівельної бази можна застосовувати як найсучасніші індивідуальні і типові конструктивні елементи, так і традиційні конструкції і матеріали (камінь, цегла, дерево, керамічні блоки, дахівка, гонта тощо).

Конструктивні схеми туристичних баз слід вибирати, орієнтуючись на використання місцевих будівельних матеріалів, а також з врахуванням ґрунтових умов і рельєфу ділянки.

Можуть бути прийняті такі конструктивні системи:

- з несучими зовнішніми і внутрішніми стінами з цегли, блоків з легких бетонів, а також з природного місцевого матеріалу;
- з дерев'яними зрубними стінами;

- каркасні, переважно з каркасу з монолітного залізобетону і зовнішніх стін з ефективних матеріалів – легкобетонних, багатошарових панелей, а також із застосуванням алюмінію та пластмас.

Фундаменти для будівель, які запроектовані за однією з двох перших систем слід прийняти стрічковими монолітними з бутобетону, бетону або збірні з бетонних блоків. Для будівель, які запроектовані за останньою системою (на ділянках зі складним рельєфом) – палеві фундаменти із забивних чи набивних залізобетонних паль з ростверком.

Зовнішні стіни слід приймати відповідно до рекомендацій, які наведені в табл. 3.

Таблиця 3 – Товщина елементів конструкції зовнішніх стін

№ п/п	Конструкція стіни	Товщина залежно від кліматичного району будівництва, см			
		I	II	III	IV
1	З цегли глиняної звичайної	77	64	51	38
2	З туфи, пісковику, черепашнику	-	-	40	40
3	Панельні, керамзито- або перлітобетонні	38	32	30	22
4	Стіни зрубні дерев'яні	30	26	22	-
5	Утеплювач на стріху (мінераловатні мати)	22	18	12	8

Перегородки – цегляні, товщиною 65 мм та 120 мм; гіпсобетонні плити товщиною 80 – 100 мм; щитові по дерев'яному каркасу.

Вікна і двері – дерев'яні, деревопластикові чи деревоалюмінієві. Допускаються металеві рами для великих світлопрозорих огорожень.

Перекриття – дерев'яне, щитове по дерев'яних балках, а також монолітного чи збірного залізобетону.

Дахи будівель турбаз приймають шатрові по дерев'яних кроквах, структурні металеві чи залізобетонні складки, ванти, оболонки тощо.

Покриття шатрового даху – залізні оцинковані листи, черепиця, металочерепиця, цементно-піскова черепиця, бітумна черепиця, етерніт, гонта по дерев'яній обрешітці та інше.

Для зовнішнього оздоблення будівлі можна використовувати наступні матеріали і види архітектурно-декоративного оздоблення фасадів:

- мур покладений із лицової цегли з розшивкою швів;
- білу і кольорову теразитову штукатурку;
- облицювання природними матеріалами, керамікою, алюмінієм, а також сучасними полімерними плитками;
- дерев'яні деталі, декоративні вставки, обшивка рейками і вагонкою, мозаїка та ін.

8. ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ ТУРБАЗИ

Будівля туристичної бази повинна бути обладнана водогоном, гарячим водопостачанням, опаленням, вентиляцією та електропостачанням.

Водогін – господарсько-питьєвий від місцевого джерела.

Каналізація – господарсько-фекальна.

Опалення – центральне, водяне від автономної котельні, яка розміщена в будівлі турбази або окремо поставленій споруді.

Вентиляція – припливно-витяжна з природним збудженням.

Електропостачання – від автономного електрогенератора з дизельним двигуном чи від місцевої лінії електропередач.

Туристичні бази обладнуються мережами єдиної національної системи зв'язку, телевізійного і радіомовлення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

Базова

1. Степанюк А.В. Архітектурне проектування будівель та споруд сільських поселень: Навчальний посібник / А.В. Степанюк, Р.В. Кюнцлі, Я.Є. Фамуляк – Львів: Видавництво «Українські технології», 2015. – 288 с.
2. Лінда С.М. Архітектурне проектування громадських будівель і споруд: Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Національний університет «Львівська політехніка», 2010. -608 с.
3. Тищенко Б.А. Планування і забудова курортно-рекреаційних комплексів – К.:КНУБА, 1986.

Допоміжна

1. ДБН Б.2.2 – 12:2019. Планування та забудова територій. Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.
2. ДБН В.2.2 – 9:2018. Громадські будинки та споруди, Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, 2019.
3. ДБН В.2.2 – 20:2008. Готелі, Київ, Мінрегіон України, 2009.
4. ДБН В.2.2 – 28:2010. Будинки адміністративного та побутового призначення. Київ, Мінрегіонбуд України, 2011.
5. ДБН В.2.2 – 25:2009. Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства). Київ, Мінрегіонбуд України, 2010.
6. ДБН В 2.2 – 40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Київ, Мінрегіон України, 2018.
7. ДБН В.1.1 – 7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Київ, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства

1. СКЛАДОВІ КУРСОВОГО ПРОЕКТУ

1.1. Реферат

Перед складанням курсового проекту студенти пишуть реферат на тему "Зарубіжний і вітчизняний досвід проектування і будівництва закладів відпочинку і туризму", про досягнення, нові тенденції і технології будівництва цих об'єктів. Обсяг – 8-9 аркушів рукописного тексту з рисунками.

1.2. Графічна частина

1. Ситуаційний план, М 1:2000 або 1:5000;
2. Генеральний план, М 1:500;
3. Плани поверхів будівлі турбази, М 1:100;
4. Головний фасад, М 1:100;
5. Інші фасади, М 1:100, М 1:200;
6. Розрізи (мінімум 2), М 1:100;
7. Інтер'єр одного з основних приміщень турбази (план приміщення з розташуванням меблів М 1:50, перспектива інтер'єру);
8. Перспектива, аксонометрія або макет.

Примітка: графічна частина виконується на аркушах креслярського паперу формату А1 (3-4 аркуші) з наведенням тушевою і відмивкою у кольоровому вирішенні.

1.3. Пояснювальна записка

Пояснювальна записка виконується на аркушах паперу формату А4 з оформленням титульного аркуша згідно зі «Стандартом підприємства» СТП 186-1-99. Орієнтовний обсяг – 30-50 сторінок рукописного або 25-35 сторінок машинописного тексту. Пояснювальна записка повинна всебічно розкрити авторські проектні пропозиції, дати повне висвітлення всіх розділів, а текстова інформація повинна підкріплюватись схемами, рисунками і посиланнями на літературу. Структура записи:

Завдання на проектування.

Зміст.

Вступ.

1. Містобудівельне вирішення.
2. Генеральний план.
3. Архітектурно-художнє вирішення екстер'єру та інтер'єру.
4. Об'ємно-планувальне вирішення.
5. Конструктивне вирішення
6. Техніко-економічні показники.

6.1 Баланс території генерального плану:

№ п/п	Територія	Площа	
		м ²	%
1	Будівлі і споруди		
2	Озеленення		
3	Територія з твердим покриттям		
4	Інші території		
	Загальна площа	м²	100%

6.2. Техніко-економічні показники будівлі:

- площа забудови;
- загальна площа;
- корисна площа;
- будівельний об'єм;
- К1;
- К2.

7. Бібліографічний список.

2. КОНТРОЛЬНІ СТАДІЇ РОБОТИ НАД РОБОТОЮ

1. Видача завдання і пояснення 1
  2. Клаузура і обговорення 4
  3. Розробка ескізного проекту в кресленнях 10
  4. Затвердження ескізного проекту 3
  5. Графічне оформлення курсового проекту 10
  6. Захист курсового проекту 2
-

Всього: 30 год

Примітка. Кожна стадія проекту затверджується і фіксується оцінкою. Після затвердження попередньої стадії студенти приступають до наступної

Шкала оцінювання курсової роботи

Розділи проекту	Зміст розділу	Бали за розділ	Максимальна кількість балів	За шкалою в балах	Оцінка
Пояснювальна записка	Пояснювальна записка повинна всебічно розкрити авторські проектні пропозиції, дати повне висвітлення всіх розділів. Структура записи дана в методичних рекомендаціях.	20		90-100	відмінно
Архітектурні креслення	1. Ситуаційний план, М 1:2000 або 1:5000; 2. Генеральний план, М 1:500; 3. Плани поверхів будівлі, М 1:100; 4. Головний фасад, М 1:100; 5. Інші фасади, М 1:100, М 1:200; 6. Розрізи (мінімум 2), М 1:100; 7.Перспектива (аксонометрія). 7 .Інтер'єр одного з основних приміщень (план приміщення з розташуванням меблів М 1:50, перспектива інтер'єру) ;	30	100	82-89	добре
				74-81	
				64-73	задовільно
Відповідність креслень арх.-будівельним та пожежним вимогам	Відповідність креслень стандартам, арх.-будівельним, санітарно-гігієнічним та протипожежним вимогам	20		60-63	
Макет будівлі (споруди)	Об'ємно-просторовий масштабний макет будівлі (споруди)	10		35-59	незадовільно
Арх.художня цінність та конструктивно-просторова доцільність проекту	Відповідність запроектованої будівлі (споруди) сучасній архітектурі з використанням новітніх технологій будівництва, монтажу та експлуатації, а також із застосуванням нових буд. та оздоблювальних матеріалів з врахуванням національних традицій	10	1-34		
Захист проекту	Чітка доповідь за всіма розділами проекту та відповідь на поставлені питання	10			